

Hvor står gasskraftsaken ?

*Hvorfor blir det ikke bygd gasskraft i Norge ?
- hva om vi hadde hatt gasskraft i vinter?*

*Geir Holler
Direktør Statkraft SF*

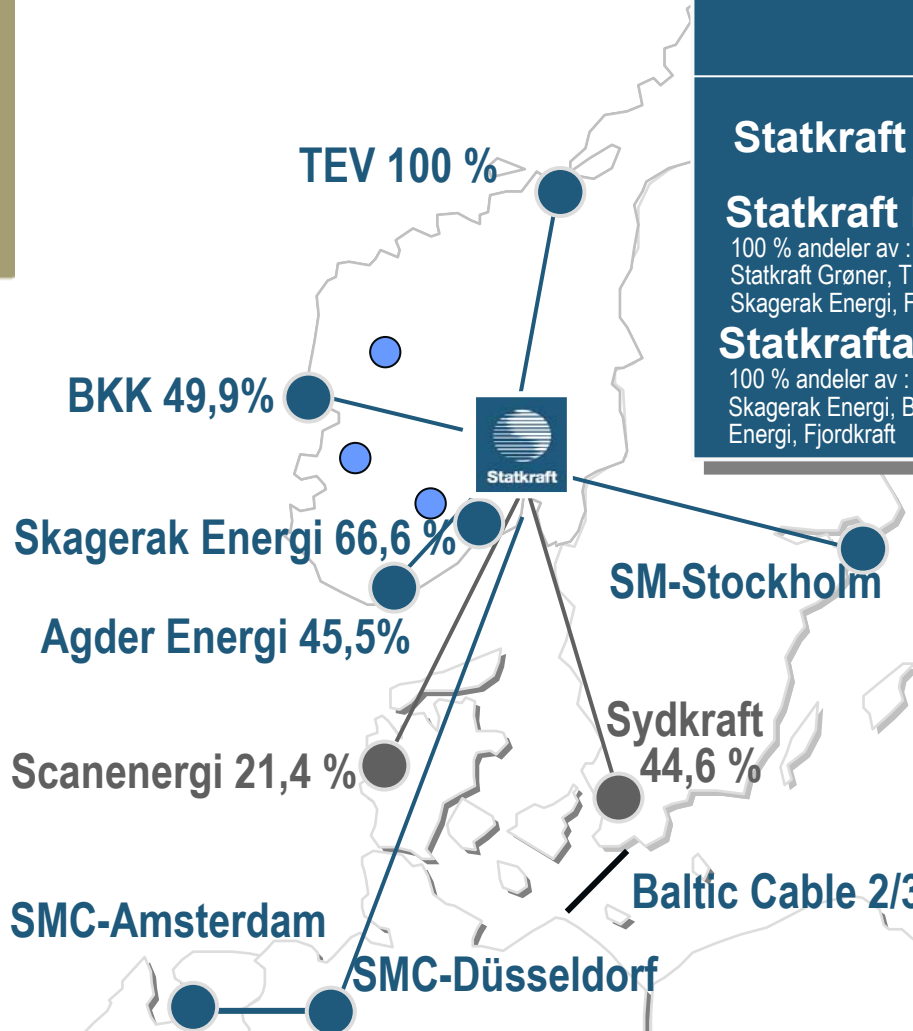

Statkraft

Eierposisjoner

	Ansatte	Kraft-prod. TWh	Ei-kunder	Nett-kunder
Statkraft SF	850	34	Ca 50	Ingen
Statkraft konsern 100 % andeler av : Statkraft, Statkraft Grøner, TEV, Skagerak Energi, Fjordkraft	2 400	42	420 000	260 000
Statkraftalliansen 100 % andeler av : Statkraft, TEV, Skagerak Energi, BKK, Agder Energi, Fjordkraft	4 200	56	570 000	580 000

Annet eierskap:

- 50 % SN Power
- 33 % Naturkraft
- 3% Fjordkraft

- 20 % E-CO Vannkraft
- 49 % HEAS

Naturen i arbeid

Statkraft

Agenda

- **Hvor står gasskraftsaken?**

- **Rasjonale for gasskraft:**

- **Grunnlastverk?**
- **Tørrårssikring?**

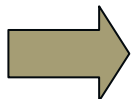
Statkraft

*Naturen
i arbeid*

Hvor står gasskraftsaken?

- **Statkraft har – i samarbeid med Statoil og Hydro – gjennom 10 år arbeidet for etablering av gasskraftproduksjon i Norge**
  - **Felles eide selskap Naturkraft etablert i 1994**
- **Naturkraft og Industrikraft Midt-Norge har gyldige konsesjoner og utslippstillatelser på:**
  - **Kårstø og Kollsnes (Naturkraft)**
  - **Skogn (Industrikraft Midt-Norge)**
- **Naturkraft har ikke tyngre betingelser knyttet til utslipps- og miljøtiltak enn sammenlignbare verk i Europa**

Hvorfor er det da ikke bygd?

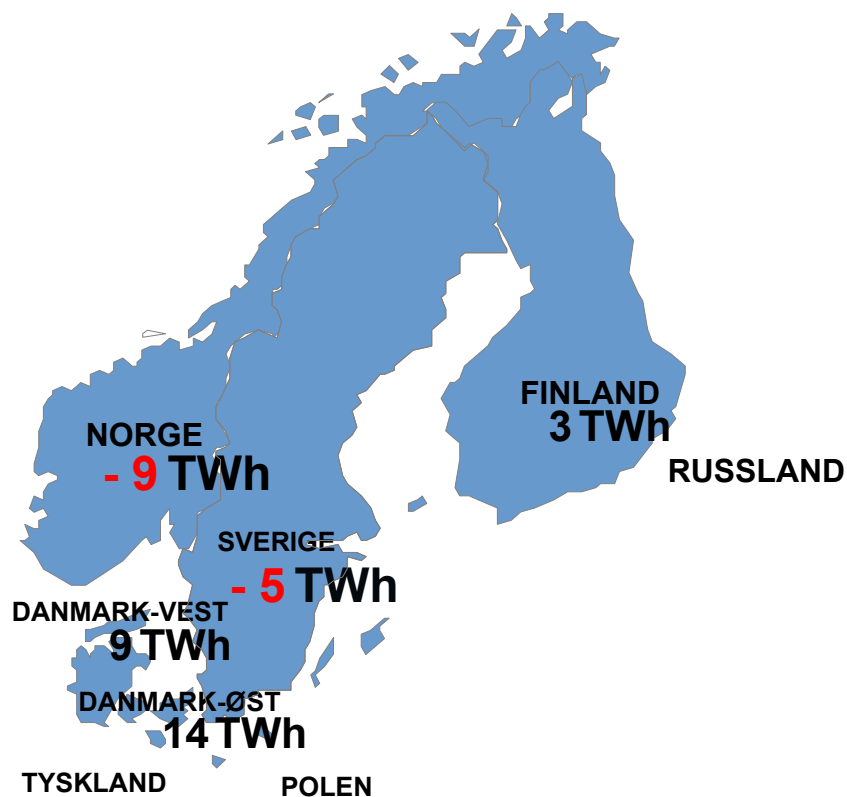
Statkraft

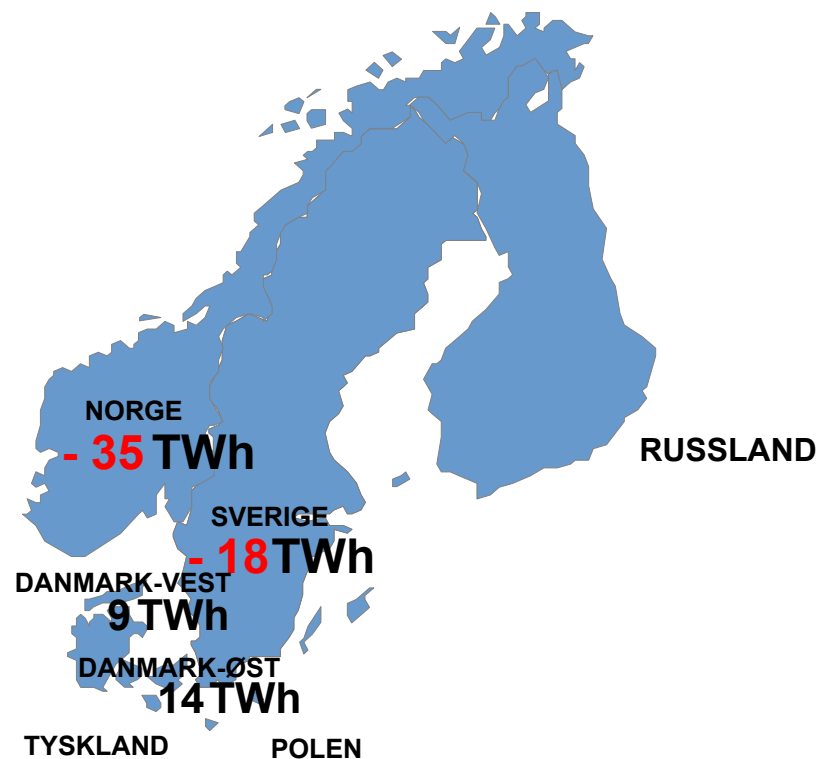
Kraftbalansen i Norden

Naturen
i arbeid

*Normal vannkraft
produksjon*

*Absolutt
tørrår*

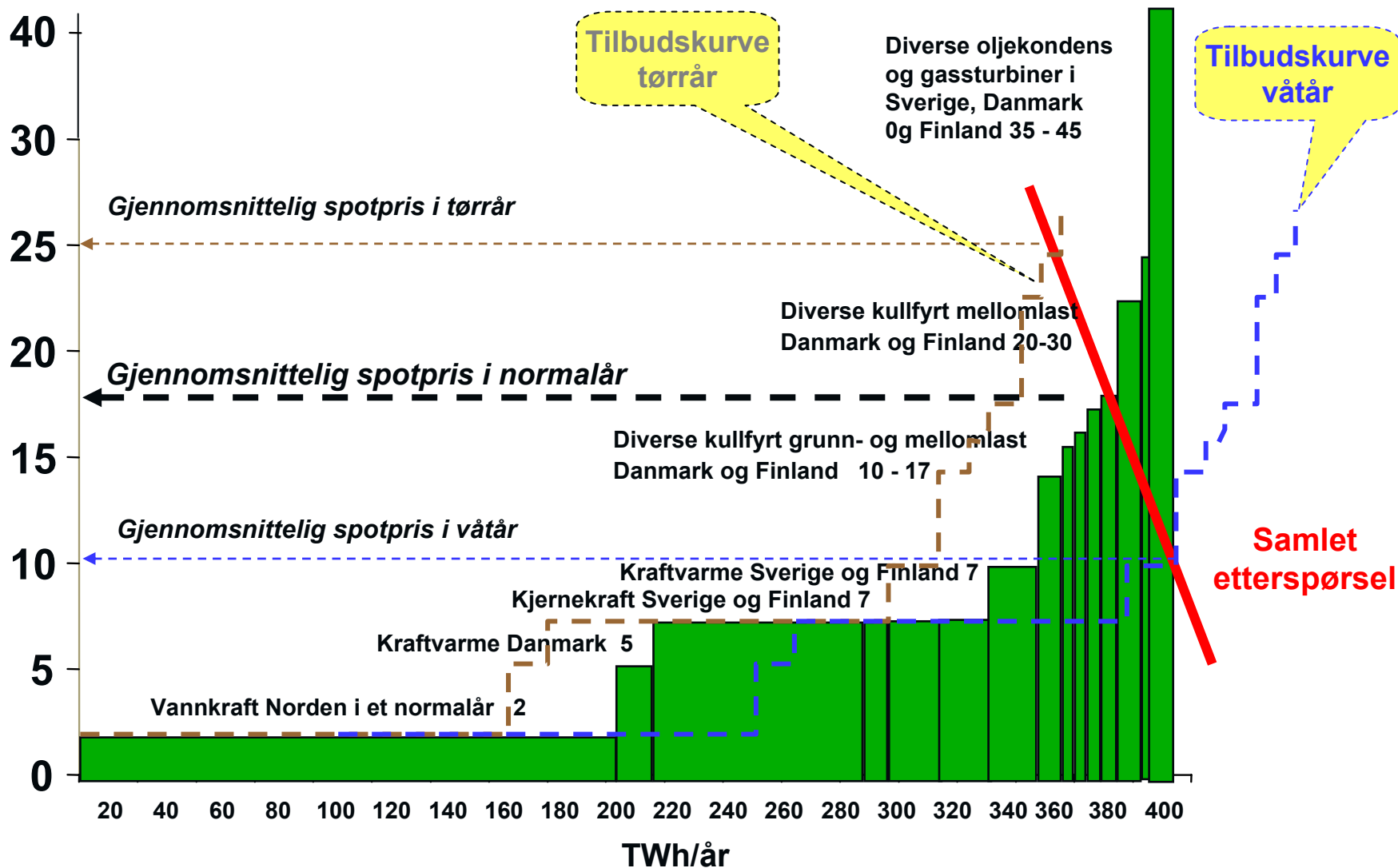
Statkraft

Prisdannelsen i Norden

Omsatt volum og gjennomsnittspriser på årsbasis (illustrasjon)

Øre/kWh

Naturen i arbeid

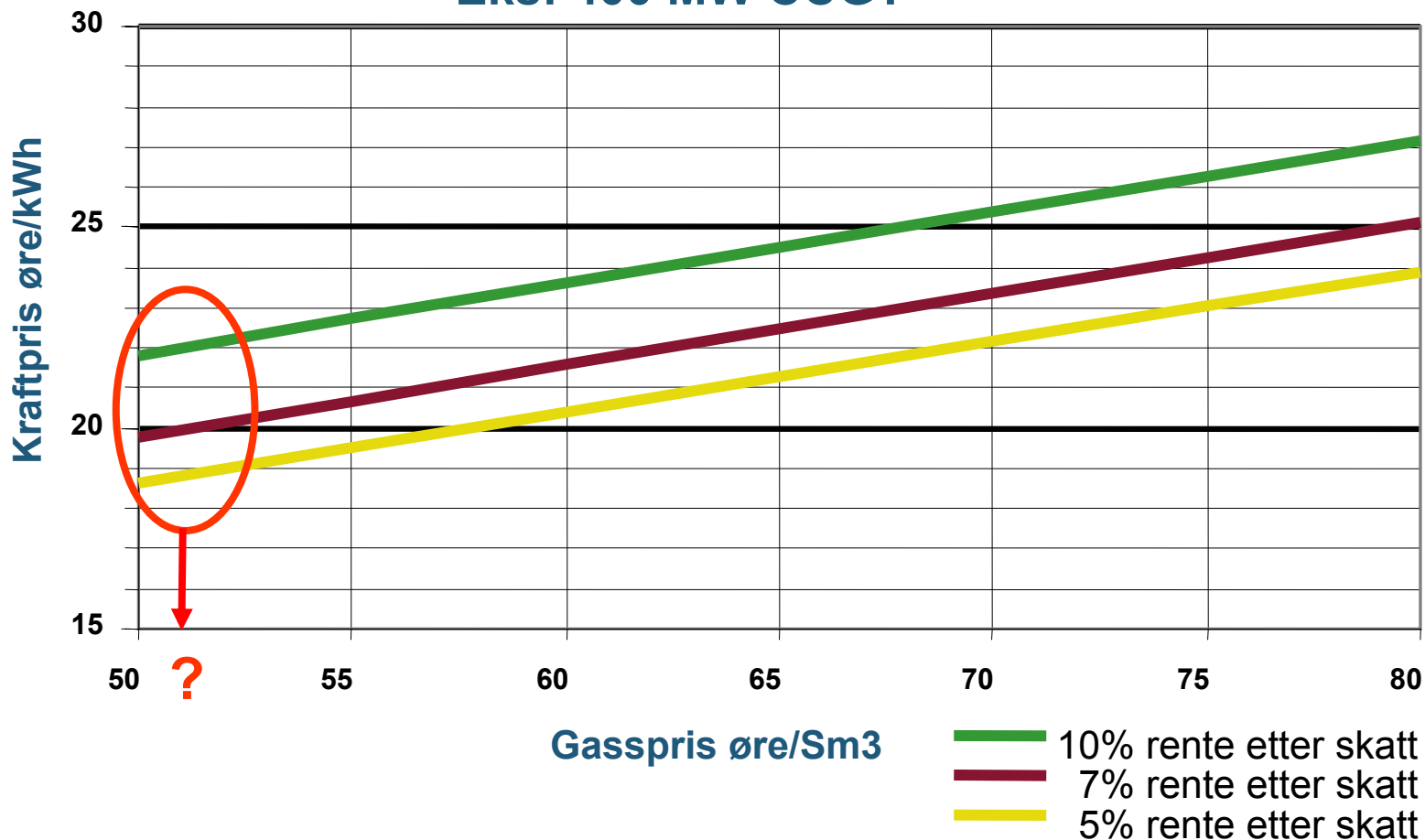

Statkraft

Investeringer i gasskraft

Eks: 400 MW CCGT

Bygging av gasskraft primært avhengig av priser på gass og kraft - viser svak lønnsomhet ved dagens priser

Naturen i arbeid

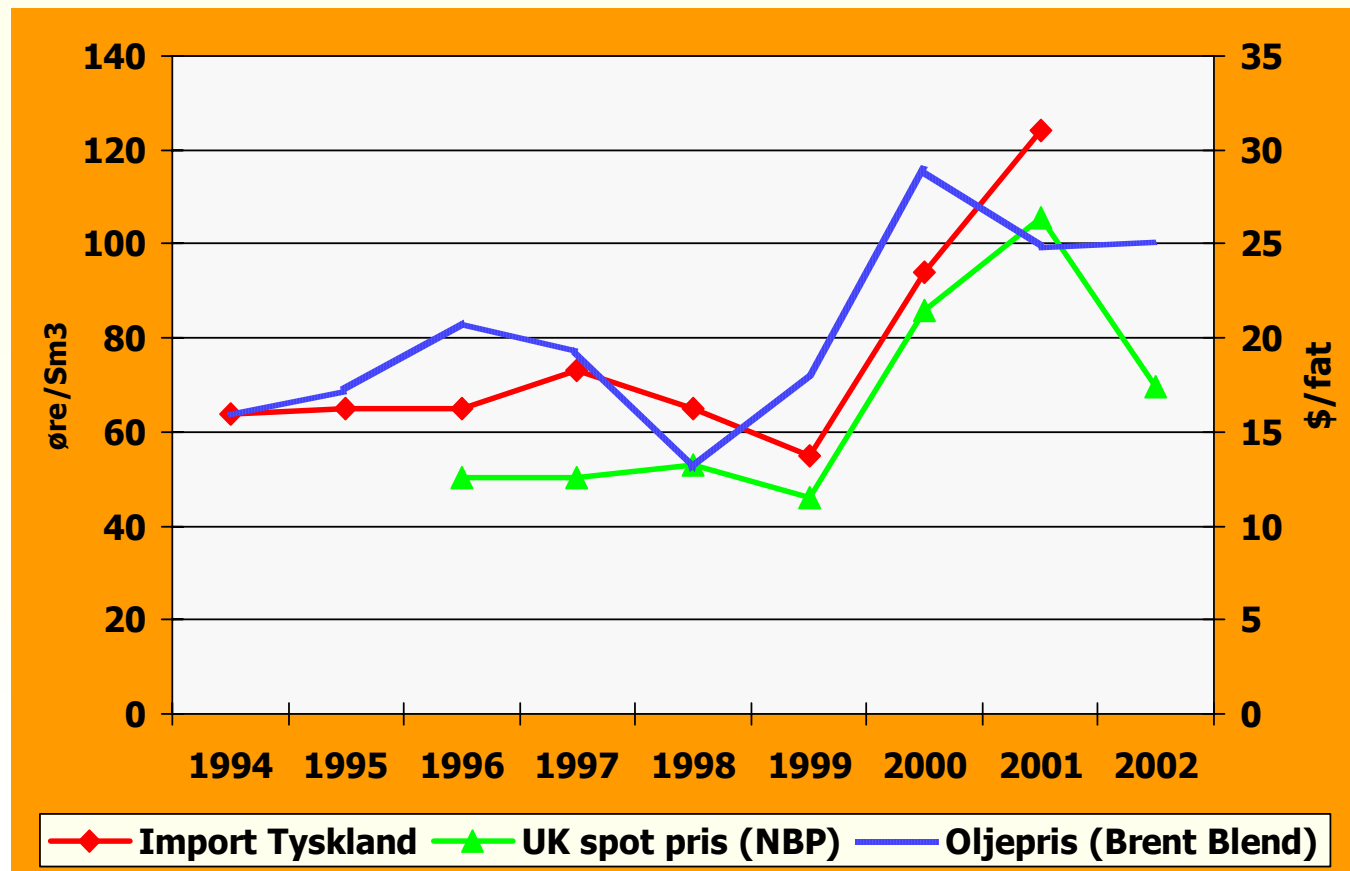
Statkraft

Gasspris – jokeren for Naturkraft

Ingen forventninger om lavere gasspriser

Oljepris og gasspris, Tyskland og UK

Kilde gasspris Tyskland: IEA

Naturen
i arbeid

Statkraft

Investeringer i gasskraft

Rammebetingelser ikke optimale

Eks.: Konkurransulempa knyttet til overføringskostnader ved å investere i 400 MW gasskraft (3,2 TWh/år)

Tariff	Kårstø	Kollsnes	Porsgrunn	Gøteborg
Residual tariff/Effektariff	7,5 kr/MWh	7,5 kr/MWh	7,5 kr/MWh	9 kr/kWh
Energitariff vinter	0,5 %	3,0 %	0,0 %	-3,5 %
Energitariff sommer	-2,1 %	2,2 %	-2,0 %	-2,0 %
<u>Kostnad (tkr)</u>				
Residual avgift/Effektavgift	24 000	24 000	24 000	3 600
Energiavgift vinter	2 750	16 500	0	-10 763
Energiavgift sommer	-4 200	4 400	-4 000	-5 525
Sum	22 550	44 900	20 000	-12 688

Forutsetninger: Tariff 2003 for Norge og Sverige. Pris vinter 250 kr/MWh, pris sommer 200 kr/MWh, taps% Norge: historisk gjennomsnitt 1998-02.

Naturen
i arbeid

Statkraft

Agenda

- **Hvor står gasskraftsaken?**

- **Rasjonale for gasskraft:**

- **Grunnlasterverk?**
- **Tørrårssikring?**

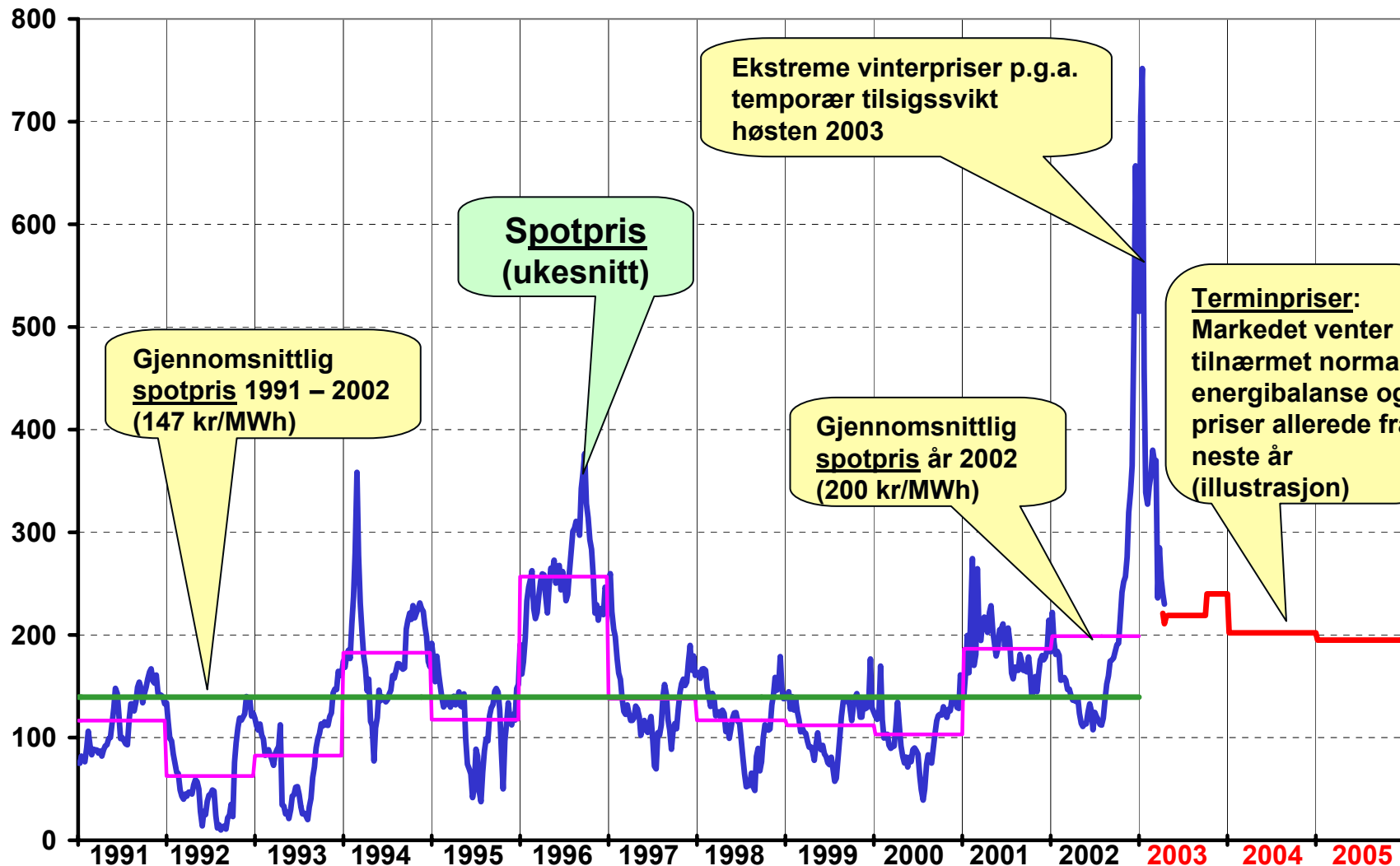
Statkraft

Investeringer i ny grunnkraft?

Naturen
i arbeid

Kr/MWh

Prisbildet tilsier ikke ny kapasitet...

Statkraft

Men kraftutbygging er en møysommelig prosess...

Naturen i arbeid

- Marked
- Teknologi
- Økonomi
- Miljø

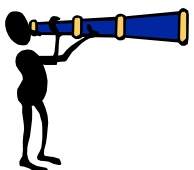
- Formell myndighetsbehandling
- Politisk behandling lokalt/sentralt

- Interesseorganisasjoner
- Særinteresser

- Vanskelig fremdrift
- Politisk "vind"

kWh

år 0 - - - En lite effektiv prosess ? - - - 5-10 år

Statkraft

Tørrårssikring ?

Virksomheter av gasskraft inneværende vinter

- **Tilsiget til det norsk/svenske kraftsystem sviktet med 33 TWh i uke 31 – 52 for 2002 – tilsvarende output fra 24 gasskraftverk à 400 MW**
- ⇒ **Gasskraft ville medført mer eksport første halvår og lavere magasin ved starten av tappesesongen**
- ⇒ **Noe bedre kraftoppdekning vinteren og våren 2003**
  - ⇒ **men mindre enn den ekstra installerte effekt fordi gasskraften vil fortrenge noe importert termisk kraft**
- ⇒ **Behov for å vurdere ulike alternativer for å gjøre kraftmarkedet mer robust, herunder bedre tørrårssikring**

*Naturen
i arbeid*

Statkraft

Netto eksport fra vannkraftområdet

2002 / 2003

Naturen
i arbeid

MW

Eksport

5000

4000

3000

2000

1000

0

-1000

-2000

-3000

-4000

-5000

Import

Netto eksport fra Norge
(Sum 10.5 TWh i 2002)

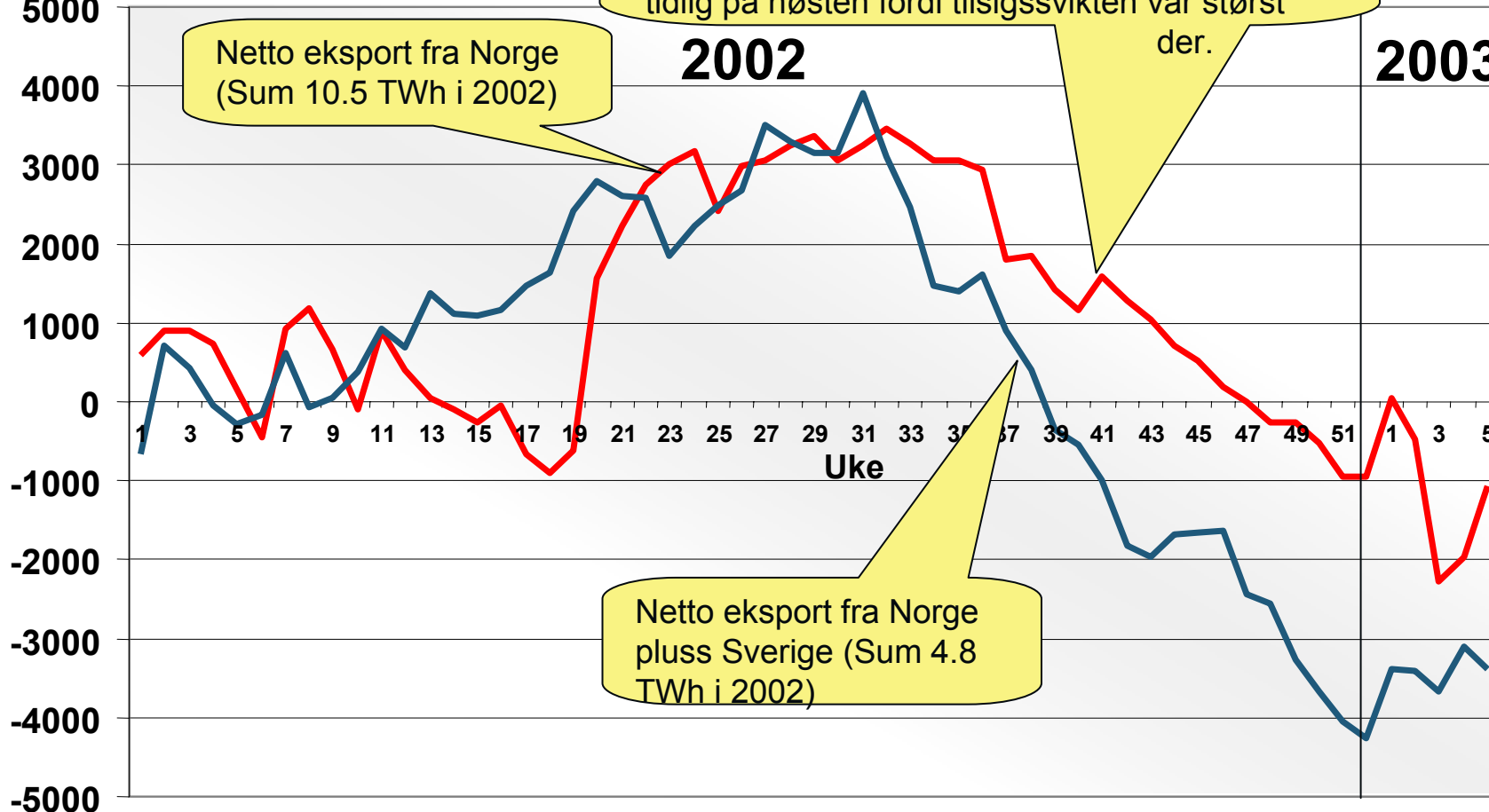
Netto eksport i sommer som følge av mye vann i systemet. Fortsatt eksport til Sverige tidlig på høsten fordi tilsigssvikten var størst der.

Netto eksport fra Norge
pluss Sverige (Sum 4.8
TWh i 2002)

2002

2003

Uke

Naturen
i arbeid

Tørrårssikring – alternativer

● **Fleksibilitet i forbruket**

- Viktig å beholde dette i et vannkraftbasert system
- Akseptere forbrukstilpasning i ekstreme situasjoner

● **Mulige tiltak hos systemoperatør**

- Investere i gassturbiner som tørrårssikring (?)
  - Effektreserver - vil ikke trigge eksport før en tørkeperiode ('off-line' ved normale priser)
  - 'On-line' ved priser rundt 60 – 70 øre/kWh (beholder incentiver til å spare vann og investere i ny grunnlast på fornuftig tidspunkt)
- **Energiopsjoner**
  - Mot *industrien* ('frikjøp av forbruk'), og/eller
  - Mot *kraftprodusenter* ('reservasjon av vann i magasiner')

● **Nye kabler mot utlandet**

- Trenger betydelig kapasitet (1800 -2400) MW - er kostbart
- Kan ikke forsvares alene som tørrårssikring
- Hvem skal ta den kommersielle risikoen ?

Statkraft

Naturen
i arbeid

Oppsummering

- **Gasskraft svak lønnsomhet pr. i dag**
  - Prisforholdet mellom gass og strøm avgjørende
  - Bedre rammebetingelser innen overføring nødvendig
- **Prisbildet tilsier ikke ny grunnlast kapasitet**
  - Men strammere kraftbalanse indikerer at dette kun er et spørsmål om 'timing' innenfor de neste 5 – 10 år
- **Verken investering i grunnlast (gasskraft) eller kabel til utlandet mest kostnadseffektivt som tørrårssikring**
  - Energiopsjoner eller gassturbiner som effektreserve mer effektivt?
- **Konklusjon:**
  - Gasskraft i Norge kommer – men når ?

Statkraft

An aerial photograph of a powerful waterfall cascading over a rocky, forested mountain slope. The water is white and turbulent as it falls, surrounded by dense green trees and moss-covered rocks.

STATKRAFT

„NATURE AT WORK“

Geir Holler

geir.holler@statkraft.no